

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brieven van de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs d.d. 9 oktober 2023 en 12 oktober 2023 inzake de centrale aanmeldweek 2024 en het toelatingsbeleid van basisscholen in Baarn en Rotterdam (Kamerstuk 31 289, nrs. 506 en 704).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Michon-Derkzen

Adjunct-griffier van de commissie,
Arends

Inhoud

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

- **Inbreng van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie**
- **Inbreng van de leden van de VVD-fractie**
- **Inbreng van de leden van de D66-fractie**
- **Inbreng van de leden van de BBB-fractie**

II Reactie van de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie maken zich grote zorgen over de segregatie bij scholen voor basis- en voortgezet onderwijs naar opleidingsniveau van de ouders, naar inkomen en naar etnische achtergrond. Daarom zijn deze kedeb voorstander van een transparant aannamebeleid van scholen en willen zij daarom gemeenten de mogelijkheid geven om hier sturing aan te geven. Deelt de Minister deze zorg en deze uitgangspunten? Zo ja, welke consequenties verbindt de Minister hieraan? Zo nee, waarom niet?

In haar brief over de centrale aanmeldweek 2024 maakt de Minister melding van uitvoeringsproblemen die men in bepaalde regio's voorziet bij de planning van de centrale aanmeldweek, die is vastgelegd op wetsniveau. De Minister heeft nu mogelijkheden gevonden om scholen in 2024 meer ruimte te bieden rond de aanmeldingen van leerlingen voor het voortgezet onderwijs: scholen mogen ouders hun kind al vóór 25 maart laten aanmelden bij het voortgezet onderwijs en ook ná de centrale aanmeldweek. De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen wat deze mogelijkheden betekenen voor de transparantie van het aannamebeleid van scholen voor voortgezet onderwijs. De Minister legt uit dat aanmelding ná de centrale aanmeldweek bijvoorbeeld nodig is voor leerlingen met ouders die minder of niet digitaal vaardig zijn. Voor deze leden spreekt het voor zich dat ook deze leerlingen recht hebben op plaatsing in het voortgezet onderwijs. Brengt de keuze om leerlingen digitaal te laten aanmelden echter niet intrinsiek een segregerend effect? Welke overwegingen liggen dan ten grondslag aan deze keuze?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie geven aan dat de Minister in haar brief over het toelatingsbeleid van basisscholen in Baarn en Rotterdam terecht vermeldt dat het basisscholen niet is toegestaan om een kind vóór de wettelijke inschrijfleeftijd van drie jaar te laten aanmelden. Niettemin bestaat er wel de mogelijkheid van vooraanmeldingen, zonder dat deze kunnen gelden als officiële aanmeldingen en nooit mogen leiden tot voorrang bij een daadwerkelijke aanmelding. Nu blijkt uit de nieuwsberichten, waarop de Minister reageert, dat niet alle ouders evenveel kans krijgen om hun kind in te schrijven op een school die echt past bij hun kind. Welke mogelijkheden ziet de Minister om gemeenten meer bevoegdheden te verlenen zodat deze op dit punt meer kansengelijkheid kunnen verwezenlijken en segregatie in het onderwijs beter kunnen tegengaan?

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs. Deze leden zijn blij dat er meer ruimte wordt geboden aan ouders om zich aan te melden en hebben hierover geen verdere vragen of opmerkingen.

Inbreng van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de reactie van de Minister op twee nieuwsberichten rondom het toelatingsbeleid van basisscholen in Baarn en Rotterdam en de brief van de Minister over de centrale aanmeldweek voor het voortgezet onderwijs. Deze leden willen de Minister nog enkele vragen voorleggen.

Aanmelden en toelating in het basisonderwijs

De leden van de D66-fractie zijn zeer kritisch op (schaduw)lijsten die gebruikt worden om leerlingen voortijdig aan te melden bij basisscholen. Deze leden merken op dat het weliswaar juridisch is toegestaan om zulke lijsten te hebben, maar dat deze in de praktijk te vaak gebruikt worden om voorrang te verlenen aan groepen. De automatische aanmelding staat haaks op het idee van gelijke kansen bij aanmelding, zo vinden zij. Is de Minister bereid om strenger erop toe te zien dat deze lijsten niet automatisch leiden tot aanmelding en bevoordeling van groepen?

De leden van de D66-fractie zijn geschokt dat uit onderzoek uit Rotterdam blijkt dat 84% van de schoolwebsites geen of weinig informatie bevat over de aanmeldprocedure.¹ Ook de aanmeldleeftijd van drie jaar wordt geregeld verkeerd vermeld. Daarnaast zijn er zorgen over het gebrek aan toegankelijkheid door ingewikkeld taalgebruik, zo merken deze leden op. Zij vragen of de Minister het beeld uit dit onderzoek herkent, of er recent landelijk onderzoek is gedaan op dit gebied en zo nee, of er reden is om aan te nemen dat het landelijke beeld anders is dan in Rotterdam. Welke acties onderneemt de Minister om de informatievoorziening te verbeteren? Is zij bereid om meer stappen te ondernemen om dit te verbeteren?

De leden van de D66-fractie lezen dat de enige toezegging van de Minister een gesprek met de PO²-Raad betreft. Deze leden betreuren het gebrek aan urgentie. Zij zijn van mening dat er snel en meer actie nodig is om voldoende en eerlijke informatievoorziening richting ouders te garanderen en daarmee segregatie tegen te gaan. Is de Minister bereid om deze informatievoorziening in kaart te brengen en scholen en gemeenten hierop aan te spreken? De leden van de D66-fractie vragen daarnaast of de Minister bereid is om goede voorbeelden uit bijvoorbeeld Utrecht te verzamelen en verspreiden onder scholen en gemeenten.

Centrale aanmeldweek in het voortgezet onderwijs

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de uitvoeringsproblematiek rond de centrale aanmeldweek. Zij vragen of de Minister nader kan toelichten welke problemen hier specifiek spelen, of dit ook buiten de G4 speelt en of zij verwacht dat deze uitvoeringsproblemen jaarlijks terugkomen.

De leden van de D66-fractie vinden het goed dat leerlingen geen nadeel ondervinden van het aanmelden vóór de centrale aanmeldweek. Deze leden vragen daarbij wel of het aannemelijk is dat leerlingen in hoge mate al een definitief schooladvies hebben voor 25 maart. Hoe ziet de Minister dat? Op welk moment, gemiddeld gezien, krijgen leerlingen het schooladvies?

¹ <https://www.gemengdescholen.nl/nieuws/onderzoek-aanmelden-basisscholen-rotterdam-gepubliceerd/>

² po: primair onderwijs

De leden van de D66-fractie staan voor het belang van gelijke kansen bij aanmelding. Welke stappen onderneemt de Minister voor ouders die minder of niet digitaal vaardig zijn om ervoor te zorgen dat zij gemakkelijk dit proces kunnen doorlopen? Welke actie onderneemt de Minister in brede zin om het aanmeldproces voor ouders te vergemakkelijken en ervoor te zorgen dat ouders op de hoogte zijn van het nieuwe centrale aanmeldmoment?

De leden van de D66-fractie vragen daarnaast of het mogelijk is om de plaatsing of loting van leerlingen te verlaten, indien blijkt dat veel ouders hun kinderen pas na 31 maart hebben aangemeld.

Inbreng van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de centrale aanmeldweek 2024 en het toelatingsbeleid van basisscholen in Baarn en Rotterdam, evenals de reactie van de Minister³. Deze leden hebben nog een aantal vragen.

In de brief over de centrale aanmeldweek 2024 heeft de Minister de ruimte geschetst voor scholen om in 2024 pragmatisch om te gaan met de planning en inrichting van de aanmeldingen bij het vo⁴. De ervaringen met het nieuwe tijdpad waarin schooladvies, toetsafname en aanmelding hun beslag krijgen, zullen in schooljaar 2023/2024 nauwgezet gevolgd worden en deze zullen worden betrokken bij de evaluatie van de Wet doorstroomtoetsen po. Deze leden vragen hoe de Minister de invulling van de evaluatie voor zich ziet.

II Reactie van de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs

³ Brief regering d.d. 9 oktober 2023 – M.L.J. Paul, Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs
Centrale aanmeldweek 2024 »»Centrale aanmeldweek 2024 en toelatingsbeleid basisscholen
Baarn en Rotterdam | Tweede Kamer der Staten-Generaal»

⁴ vo: voortgezet onderwijs